

Mongólia

– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés.....	4
2. További hasznos információk angol nyelven	5
Gazdasági helyzet	6
1. Legfontosabb indikátorok.....	6
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	7
3. Gazdasági helyzet	7
4. További hasznos információk magyar nyelven.....	8
5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven.....	8
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	9
1. Politikai, államközi kapcsolatok	9
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	9
3. Idegenforgalmi kapcsolatok	11
Jogi, szabályozási környezet.....	11
1. Mongóliából Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása	11
2. Magyarországról Mongóliába irányuló kivitel (export) szabályozása	11
3. Vállalat alapítás	12
4. Ingatlanvásárlás.....	12
5. Egyéb.....	13
6. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	13
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	13
1. Eximbank országkockázati besorolás	13
2. Helyi fejlesztési bank	14
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek.....	14
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	14
5. Tenderlehetőségek	16
Praktikus információk	16

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal	16
2. Beutazási feltételek.....	17
3. Egészségügyi helyzet.....	17
4. Közbiztonság	18
5. Infrastruktúra, közlekedés	18
6. Repülőterek.....	18
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	18
8. Egyéb.....	19
Kultúra.....	20
1. Vallás, vallási szokások	20
2. Fontosabb ünnepek.....	20
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	20
4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven.....	21
5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven	21
További információk, linkgyűjtemény	21
1. Általános információk	21
2. Ulánbátor.....	21
3. Erdenet.....	21
4. Repterek, légitársaságok	21

Alapadatok

Hivatalos név: Mongólia

Főváros	Ulánbátor
Államforma	parlamentari köztársaság
Kormányzat	1921-től a rendszerváltásig a Mongol Forradalmi Néppárt volt hatalmon, azóta a Mongol Demokrata Párt és a Forradalmi Néppárt váltja egymást. Jelenleg, 2012. augusztus 9. óta a Demokrata Párt vezette koalíció van kormányon.
Pénznem	mongol tugrik (MNT) 1,00 MNT=0,1327 HUF
Hivatalos nyelv	mongol
Beszélt nyelvek	mongol (90%), türk, orosz
Területe	1 564 116 km ²
Lakossága	2 992 908 (2015, becslés)**
Éves népességszaporulat	1,31% (2015, becslés)**
Időeltolódás	GMT +8
Etnikai megoszlás	mongol (többségében khalkha) (81,9%), kazah (3,8%), Dorvod (2,7%), Bayad (2,1%), Buryat-Bouriates (1,7%), Zakhchin (1,2%), Dariganga (1%), Uriankhai (1%), egyéb (4,6%)** (2010, becslés)
Vallások	buddhista (53%), sámánista (2,9%), keresztény (2,2%), muszlimok (3%), egyéb (0,4%), vallás nélküliek (38,6%)**
Nemzeti ünnep	(1921) július 11. (Függetlenség napja, a forradalom napja)**

Forrás:

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Mong%C3%B3lia#F.C3.B6ldrajz>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Mongolia>

*<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx#>

**<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>

Mongólia Belső-Ázsiában található köztársaság, északról Oroszország, délről a Kínai Népköztársaság határolja, tengerpartja nincsen. Területének nagy része füves puszta, északon és nyugaton magas hegyekkel, délen a Góbi-sivataggal. Fővárosa Ulánbátor, itt él a népesség egyharmada. Éghajlata száraz, szélsőségesen kontinentális, az éves csapadék mennyisége 200 mm. A januári középhőmérséklet -20 °C, de a mélyebben fekvő területeken elérheti a -50 °C-ot is. Ulánbátort – annak ellenére, hogy egy szélességi fokon fekszik Budapesttel – a Föld leghűvösebb átlaghőmérsékletű fővárosaként tartják számon.

Mongólia legnagyobb közigazgatási egységei az ajmagok. Az ajmagok járásokra, vagyis szumokra oszthatók. A főváros, Ulánbátor önálló közigazgatási egységet képez. Az országban (Ulánbátor kivételével) 21 ajmag és 315 szum található. A 21 ajmag: Arhangaj, Bajanhongor, Bajanjölgij, Bulgan, Darhan-Úl, Dornod, Dornogovi, Dundgovi, Dzavhan, Góbi-Altaj, Góbi-Szümber, Hentij, Hovd, Hövszgül, Ömnögovi, Orhon, Övörhangaj, Szelenge, Szühebátor, Töv, Uvsz.

(Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mong%C3%B3lia>)

1. Történelmi áttekintés

Mongólia területe már az őskortól lakott volt, az i.e. 3. században hun törzsek hódították meg. A hunok elvándorlása után a mongol terület türk törzsek birtokába került, a 6-8. században a türk kánság része volt, majd a 8. és 9. században az ujgur kánsághoz tartozott. A modern Mongólia története 1206-ban kezdődött. Dzsingisz Kán egyesítette a mongol törzseket és megkezdte katonai hódításait Ázsiában, a Közel-Keleten és Európában. Dzsingisz fiai és örökösei kiterjesztették a királyságot, így a 13. században a mongolok vezették az egyik legnagyobb birodalmat a történelemben. A 14. század közepén belső küzdelmek miatt a birodalom összeomlott, majd a 17. században mandzsu uralom kezdődött (Qing Birodalom). A birodalom szétesése után 1634-től Mongólia fokozatosan mandzsu-kínai uralom alá került és az országban elterjedt a buddhizmus tibeti irányzata. A 250 éves mandzsu elnyomás után 1911-ben Külső-Mongólia Tibettel egy időben függetlenedett Kínától. Tibet és Mongólia ekkor kölcsönös barátsági és szövetségi szerződést kötöttek, de azt sem a nagyhatalmak, sem Kína nem ismerte el. Az oroszországi Nagy Októberi Szocialista Forradalom után 1919-ben Kína megtámadta és elfoglalta Mongóliát. A kínai megszállást követően zűrzavar uralkodott el az országban. Az Ázsiai Lovashadosztály élén Ungern báró 1920-ban betört az országba és az elmozdított Bogdo Kán segítségére sietett. Győzelmeinek köszönhetően elűzték a kínaiakat és 1921. március 13-án rövid időre kikiáltották a független monarchiát. Az Ungern kán néven is elhíresült báró fehérórosz anarchista hadseregét a Vörös Hadsereg megsemmisítette. Ezek után a monarchia pártolói alulmaradtak a Szovjetunió által támogatott mongol kommunistákkal folytatott küzdelmekben, így 1924-ben megalakult a Mongol Népköztársaság, tervgazdasággal és szocialista politikai rendszerrel. A Mongol Népköztársaság szorosan kötődött a Szovjetunióhoz. A mérsékelt politikusok háttérbe szorultak, majd 1936-ban a Mongol Forradalmi Néppárt vezetője, Horlógín Csojbalszan került Mongólia élére.

1936-ban Mongólia kölcsönös segítségnyújtási szerződést kötött a Szovjetunióval, ennek köszönhetően a második világháború elején 1939-ben elhárították Japán támadását a halhin-goli csatában. 1945-ben a szovjet csapatok Mongóliát használva kiindulópontul Belső-Mongólia területén (amely ma is Kína része) megtámadták a japán csapatokat. A kialakult helyzetet kihasználva Mongólia rákényszerítette a Kínai Népköztársaságot Külső-Mongólia függetlenségének elismerésére, ami egy népszavazás útján meg is történt (melyet a később megalakult Kínai Népköztársaság is elfogadott).

Csojbalszan 1952. január 26-i halála után Jumdzságín Cedenbal került hatalomra. Cedenbal Hruscsovot követte, aki elítélte Sztálin személyi kultuszát, így Mongóliában is hanyatlott az előző vezető, Csojbalszan népszerűsége. Szakítottak a háborús politikával és megújították nemzetközi kapcsolataikat Észak-Koreával és Kelet-Európával. Mongólia

1961 óta az ENSZ tagja. 1984-ben Cedenbal súlyosan megbetegedett, ezért nyugdíjazták, utódja Dzsambin Batmönh lett.

1989 elején tüntetések kezdődtek, és ahogy a legtöbb kelet-európai országban, itt is a kormány bukásához vezettek a zavargások. A mongol rendszerváltást követően az országban kialakult politikai struktúra jelentős mértékben a nyugati típusú többpártrendszerek mintájára szerveződött, ám számos vonatkozásban eltér ezektől. Ezek egy része azokból a jellegzetes társadalmi körülményekből fakad, melyek a mai Mongóliát jellemzik, mások pedig történelmi háttérűek. Az ország népessége jelenleg két markánsan elkülönülő csoportra oszlik, amelyek életmódja, gondolkodása és ezek következtében politikai aktivitása is jelentősen különbözik. Ugyanakkor a kevesebb, mint hárommillió állampolgárt számláló Mongólia két olyan – gazdasági értelemben, illetve lélekszámát tekintve is – erőfölényben lévő ország, mint Oroszország és Kína közé ékelődött, ami alapjaiban határozza meg gazdasági mozgásterét. Ugyanakkor az 1989-90-es fordulatot követően kialakult helyzet gyökeresen új politikai struktúrát hozott, amely szintén valami egészen új volt a mongolok számára. Ezekre az okokra is visszavezethető, hogy a mai mongol politikai elit és az ország is gyakran sajátos eszközökkel, néha egymásnak ellentmondó jelképek használatával kénytelen kialakítani az új mongol állam képét. Két nagy párt, a Mongol Demokrata Párt és a Forradalmi Néppárt felváltva kormányoz. Jelenleg, 2012 óta a Demokrata Néppárt vezette koalíció van kormányon.

(Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mong%C3%B3lia#T.C3.B6rt.C3.A9nelem>,
<http://investmongolia.com/en/>, <http://en.wikipedia.org/wiki/Mongolia>,
http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Mongolia)

2. További hasznos információk angol nyelven

Az ország politikájáról:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Mongolia

Princeton Egyetem weboldala:

http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Politics_of_Mongolia.html

Az ország földrajzáról:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Mongolia

Princeton Egyetem weboldala:

http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Geography_of_Mongolia.html

Mongóliai Befektetési Ügynökség: <http://investmongolia.com/en/>

Az ország történelméről:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Mongolia

Historyofmongolia.com, információk Mongólia történelméről:

<http://historyofmongolia.com/>

Discovermongolia.mn, turizmus, szállásfoglalás, információk:

<http://www.discovermongolia.mn/country/history.html>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	2,5	3,4	4,2	5,6	4,6	6,2	8,8	10,3	11,52	12,01	12,41
Egy főre jutó GDP (USD)*	999	1334	1632	2136	1715	2286	3181	3691	4056	4129	3952****
Egy főre jutó GNI (USD)*	900	1120	1400	1800	1790	1900	2340	3080	3770	4280	n.a.
GDP növekedési üteme (% év/év)*	7,3	8,6	10,2	8,9	-1,3	6,4	17,5	12,4	11,7	7,8	2,3
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	4,2	6,3	7,0	-0,8	-0,4	4,3	9,1	9,9	20,1	16,1	n.a.
Infláció (fogyasztói árak, %)*	12,7	5,1	9,0	25,1	6,3	10,1	9,5	15,0	9,2	13,0	5,8
Exportvolumen (milliárd USD)*	119,4	117,5	131,1	138,2	124,3	143,7	199,4	195,3	210,6	316,7	n.a.
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,622	0,632	0,638	0,644	0,653	0,657	0,668	0,675; 108. hely	0,698; 106. hely	0,325 90. hely	n.a.
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	n.a.	3,7; 89. hely	3,6; 101. hely	3,7; 100. hely	3,4; 117. hely	3,8; 99. hely	3,9; 96. hely	3,9; 93. hely	3,8; 107. hely	3,8	98. hely 11 országból
		122 ország -ból	131 ország -ból	134 ország -ból	133 ország -ból	139 ország -ból	142 ország -ból	144 ország -ból	148 ország -ból		

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/mongolia>

** <http://hdr.undp.org/en/statistics/>, kategória: „közepes”

*** <http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

**** <https://knoema.com/sijweyg/gdp-per-capita-ranking-2015-data-and-charts>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Kína (95,3%), Kanada (4,1%) (2014)
Legfontosabb exporttermékek	réz, ruházat, élőállat, állati termékek, kasmír, gyapjú, nyersbőr, folyópát, más színesfémek, szén, nyersolaj
Importvolumen	3,923 milliárd USD (2015, becslés)
Legfontosabb importpartnerek	Kína (41,5%), Oroszország (27,4%) , Dél-Korea (6,5%) , Japán (6,1%) (2014)
Legfontosabb importtermékek	gépek és berendezések, üzemanyag, autók, élelmiszerek, ipari fogyasztási cikkek, vegyszerek, építőanyagok, cigaretta és dohány,

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>

3. Gazdasági helyzet

Mongólia ásványkincsekben gazdag ország, így a bányászat szerepének növekedése alakította át hagyományosan a mezőgazdaságtól függő gazdaságát. Mongólia réz-, arany-, szén-, molibdén-, folyópát-, urán-, ón- és volfrám-lelőhelyei felkeltették a külföldi közvetlen befektetők figyelmét is. A rézércet jelenleg egy mongol-orosz vegyesvállalat termeli ki. Ez a világ negyedik legnagyobb rézbányája, a bánya termelése adja a mongol export jelentős részét. A világ legnagyobb réz-arany bányáját a Rio Tinto – Ivanhoe – mongol állam konzorcium nyitotta meg 2013-ban. Néhány éven belül a mongol GDP 30%-át adja majd a bánya (450.000 tonna/év). Hosszú ideig csak dúsított rézet exportáltak, de a 2005-ben elvégzett fejlesztések óta tiszta rézet is előállítanak. A bányák éves termelése 25 millió tonna, amiből 530 ezer tonna dúsított rézet és 3 ezer tonna dúsított molibdént állítanak elő.

(Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Erdenet>, <http://mad-research.com/mongolia/macroeconomics-mongolia/mining-sector-mongolia/>)

A Szovjetunióból érkező támogatás a GDP közel egyharmada volt, a Szovjetunió szétesésekor ez szinte egyik napról a másikra eltűnt (1990-ről 1991-re). A következő évben Mongólia gazdasága mély recesszióba került, melynek okai között a politikai tétlenség mellett természeti katasztrófák is szerepeltek, emellett az ország a széleskörű privatizáció és a korábban állami tulajdonban lévő gazdaság miatt is nehéz helyzetbe került. Mongólia 1997-ben csatlakozott a WTO-hoz és arra törekedett, hogy aktívan részt vegyen a regionális gazdasági és kereskedelmi rendszerekben. Gazdasági növekedése 2004 és 2008 között átlagosan 9%-os volt, amely főként a réz magas világpiaci árának volt köszönhető. A 2008-as pénzügyi válság súlyosan érintette az országot, az egész világra jellemző lassú gazdasági növekedés ugyanis jelentősen visszaszorította az exportot, különösen a réz exportját. Ennek eredményeként Mongólia gazdasága 1,3 százalékkal esett vissza 2009-ben, ezért az IMF-fel 236 millió dolláros készenléti hitel-megállapodást írtak alá. Mongólia bankrendszere az erős szabályozásnak és a szorosabb felügyeletnek köszönhetően erősödött, de továbbra is alulfejlett maradt.

2009 októberében a kormányzat egy régóta várt befektetési megállapodást hozott létre, az „Oyu Tolgoi mine”, egy kombinált külszíni és földalatti bányászati projekt fejlesztése érdekében. A gazdasági növekedés (GDP) 2011-ben 18%-os, 2012-ben pedig 12%-os volt, ami az exportnak és a növekvő belföldi beruházásoknak tudható be. Ennek ellenére a kormány laza költségvetési politikája gazdasági kockázatot jelent, mely hozzájárul a

magas inflációhoz és a külföldi kereslet bizonytalanságához. Kínával folytatott kereskedelme Mongólia teljes kereskedelmének több, mint a felét teszi ki, Kínába irányul a mongol export 90 százaléka. Mongólia importjának 95 százalékát kóolajtermékek teszik ki, valamint jelentős mennyiségű villamos energiát importálnak Oroszországból. A 2009-2010-es kemény téli időjárás következtében Mongólia elveszítette teljes állatállományának 22 százalékát, ami a hús árának növekedését eredményezte. Az infláció továbbra is 10% fölötti a magas élelmiszer- és üzemanyagárak miatt. Kína gazdaságának lassulása hatással volt a mongol exportra is, csökkentek az állami bevételek, ami nyomást gyakorolt a mongol fiskális politikára. Mongólia 2013 első 11 hónapjában sebezhető volt az árnövekedéssel szemben, mert orosz energiatartalékokra kellett támaszkodnia. A benzin és gázolaj 76%-át Oroszországtól vásárolta, csakúgy, mint az elektromos áram jelentős részét is. A külföldi tőkebefektetések és Kína nyersanyagigényének csökkenése nagy nyomást gyakorolt Mongólia fizetési mérlegére. A külföldön, elsősorban Dél-Koreában dolgozó mongolok jelentős mennyiségű pénzt utalnak haza. (Forrás:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>)

A lakosság 50 százalékának új lakásra van szüksége, évek óta megoldásra vár egyebek között a vízellátás, a központi fűtés és a csatornázás. A mongol parlament új befektetési törvénye azonos feltételeket biztosít a mongol és külföldi befektetők számára. Az új szabályozás egyik legfőbb célja az, hogy ne csak Ulánbátor és környéke, hanem a vidék is fejlődjön. A beruházási küszöb a két térségben 10 milliárd, illetve 2 milliárd tugrik (1,3 milliárd, illetve 2,6 milliárd forint).

(Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mong%C3%B3lia>)

4. További hasznos információk magyar nyelven

Magyar Nemzeti Kereskedőház: <http://www.tradehouse.hu/index.php?mid=418>

Azatlasz.hu: http://azatlasz.hu/2012/08/a_mongol_farkas_ebredese

Külgazdasági és Külügyminisztérium:

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?mongolia-orszagismerteto>

5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

Versenyképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://www.worldbank.org/en/country/mongolia>

A Mongol Központi Statisztikai Hivatal angol nyelven: <http://en.nso.mn/>

Gazdaságtörténet: <http://www.heritage.org/index/country/mongolia>

Az ENSZ adatai: <http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Mongolia>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Mongolia

Az EU Market Access Database elérhetősége:

http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/index_en.html

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

Magyarország Mongóliával 1950. április 28-án vette fel követi szinten a diplomáciai kapcsolatokat, amelyet 1965. augusztus 3-án nagyköveti szintre emeltek. Az ötvenes évek legelején a két ország kölcsönösen megnyitotta egymás fővárosaiban külképviseleteit.

Az aktív együttműködést jelzik a kölcsönös magas szintű látogatások. Kormányközi megállapodást írtak alá a beruházások védelméről és ösztönzéséről, a kettős adóztatás elkerüléséről, a légügyi kapcsolatokról, a vámügyi együttműködésről, a növényvédelemről, szerződést a kulturális, oktatási és tudományos együttműködésről, megállapodást a katasztrófavédelem, az idegenforgalom területén való együttműködésről. Enhszajhan miniszterelnök 1998. januári magyarországi látogatása során került aláírásra a baráti kapcsolatokról és együttműködésről szóló szerződés, amely az 1984-es barátsági és együttműködési szerződés új körülményekhez igazított változata. Mongólia közép-kelet-európai hagyományos partnerkapcsolatai közül elsőként Magyarországgal kezdeményezte ilyen alapszerződés megkötését. Mongólia – gazdasági nehézségei ellenére – 1995-ben elsőnek Magyarországnak fizette vissza adósságát. (Forrás:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/CN/hu/Bilateralis/Mongolia/politikai_kapcsolatok.htm)

2016. január 24-26 között Orbán Viktor miniszterelnök mongóliai kiutazásához kapcsolódóan magyar-mongol gazdasági fórumra és üzletember-találkozóra került sor Ulánbátorban a Magyar Nemzeti Kereskedőház Zrt. és a Mongol Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamara szervezésében. A fórum keretében az MKIK és a Mongol Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá, majd üzletember-találkozóra került sor. A miniszterelnöki delegációban részt vett Holbok Sándor, az MKIK Magyar-Mongol Tagozatának elnöke is. A látogatás kapcsán több üzleti megállapodás is született (Magyar Pénzjegynyomda Zrt., Fővárosi Vízművek), valamint sor került a Szonginói Biokombinát kapcsán kötött segélyhitel megállapodás aláírására is.

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- Magyarország és Mongólia gazdasági együttműködésében számos kiaknázatlan lehetőség van, amelyek kihasználását a két ország hagyományosan jó kapcsolata is elősegítheti.
- Magyarországnak Mongóliával segélyhitel-megállapodása van, amelynek révén a magyar vállalatoknak lehetőségük van bekapcsolódni a mongol fejlesztésekbe. Az Eximbanknál lévő források is a vállalkozások rendelkezésére állnak, emellett az MKIK Magyar-Mongol Tagozata is segíteni tudja a kétoldalú kapcsolatokat. Ezen kívül az MNB növekedési hitelprogramja is a vállalkozók rendelkezésére áll. A magyar vállalkozók számára különösen a városfejlesztési projektek területén sok a lehetőség, itt több ágazat is szerephez juthat. A külföldi befektetések aránya az elmúlt öt évben 85 százalékkal nőtt. A mongol kormányzat a jelenlegi 6 milliárd dollárnyi befektetést jövőre 4 milliárd dollárral bővítené.
- A lakosság 50 százalékának új lakásra van szüksége, évek óta megoldásra vár egyebek között a vízellátás, a központi fűtés és a csatornázás. Dorjpalam Dukhumbayar, Mongólia budapesti nagykövetségének első tanácsosa kiemelte, hogy a mongol belpolitika stabil, az

új kormány az életszínvonal emelését, a befektetési lehetőségek javítását és a mongol belpolitika nyíltabbá tételét tűzte célul.

- A mongol parlament új befektetési törvényt fogadott el, amely 2013 novemberében lépett hatályba és azonos feltételeket (ugyanakkora adóteher) biztosít a mongol és külföldi befektetőknek. Az új szabályozás egyik legfőbb célja az, hogy ne csak Ulánbátor és környéke, hanem a vidék is fejlődjön. A beruházási küszöb a két térségben 1 milliárd, illetve 2 milliárd tugrik (1,3 milliárd, illetve 2,6 milliárd forint). Az adókedvezmény időtartama a befektetés mértékétől függ. A mongol külkereskedelem éves forgalma 2012-ben 11 milliárd dollár (mintegy 2400 milliárd forint) volt, ezen belül az export 4384 milliárd, az import 6738 milliárd dollár. A fő exporttermék a szén, legfőbb exportpiacuk pedig Kína, az import túlnyomó részét pedig az üzemanyagok adják, utóbbiakból jelenleg teljes mértékben Oroszországtól függ Mongólia. (Forrás:

MTI - <http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/cikkek/mongoliaban-terjeszkedhetnek-a-magyar-vallalkozasok-65136>)

- A mongol külkereskedelem éves forgalma 2015-ben 11,28 milliárd dollár (mintegy 2400 milliárd forint) volt, ezen belül az export 6,14 milliárd, az import 5,14 milliárd dollár.
- Mongóliában 1990 óta 24 magyar céget jegyeztek be, az összes magyar befektetés 2,4 millió dollár. A Magyar Nemzeti Kereskedőház 2014-ben kiemelt területnek tekintette Mongóliát. (Forrás:

<http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/cikkek/mongoliaban-terjeszkedhetnek-a-magyar-vallalkozasok-65136>)

Hazánk exportja a mongol piacra folyamatosan bővül, 2015-ben elérte a 9,29 millió euró értéket, ami 8 százalékpontos növekedést jelent 2014-hez képest. Magyarország és Mongólia kereskedelme az utóbbi években a mongol import szempontjából csekély mértékűnek mondható, ugyanis 2015-ben mindössze 111.753 euró értékű volt.

(Forrás: KSH, http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qkt009b.html)

- Magyar szempontból perspektivikus ágazatok:

- Állategészségügy
- Egészségipar
- Építőipar és infrastrukturális fejlesztések
- Infokommunikáció
- Környezetvédelem és vízgazdálkodás
- Mezőgazdaság és élelmiszeripar
- Nemzetközi fejlesztési együttműködés
- Oktatás
- Turizmus

A magyar-mongol külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	7,774	9,025	8,541	9,295	0,004	0,019	0,009	0,112	7,77	9,01	8,532	9,184

Élelmiszer, ital, dohány	0,958	0,836	0,686	0,63	n.a.	n.a.	n.a.	0,002	n.a.	n.a.	0,686	0,627
Nyersanyagok	0,004	0,012	0,008	0,017	0,001	n.a.	0,001	n.a.	0	n.a.	0,008	0,017
Energiahordozók	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,001	n.a.	n.a.	n.a.	0,001	0,001
Feldolgozott termékek	5,316	5,454	5,887	6,826	0,002	0,012	0,009	0,081	5,31	5,44	5,878	6,745
Gépek, gépi berendezések	1,495	2,722	1,96	1,823	0,001	0,007	0	0,029	1,5	2,72	1,96	1,794
Forrás: KSH												

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

A Magyarországról Mongóliába utazás általában politikai, üzleti, vagy tanulmányi céllal történik. Mongóliából Magyarországra szintén főleg politikai, üzleti, esetleg tanulmányi céllal utaznak. 2005-2014 3. negyedévével bezárólag a Mongóliából Magyarországra utazók száma rendre a következő: 1361, 1321, 1335, 587, 679, 832, 852, 686, 786, 448. Ugyanebben az időszakban a mongol kiutazók száma: 1373, 1171, 1088, 455, 671, 771, 698, 590, 668, 381 volt Magyarországról. 2016. január 1-jétől a diplomata és szolgálati útlevelek birtokosai kivételével megszűnik a vízummentes beutazás lehetősége, így a rövid távra beutazó magyar állampolgároknak vízumot kell kérelmezniük Mongólia Magyarországi Nagykövetségén.

(Forrás: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>)

Jogi, szabályozási környezet

1. Mongóliából Magyarországra történő behozatal (import) szabályozása

Mongóliában az általános forgalmi adó 10 százalék. Az adóalap a hozzáadott érték, illetve a telek eladási ára. Mongóliában az exporthoz szükséges eljárásokért díjat számolnak fel, melynek teljes összege 2950 USD, ez tartalmazza a dokumentum előkészítési költségét (110 dollár), a vámkezelést és szakmai irányítást (150 dollár), a terminál kezelését (190 dollár), valamint a belföldi szállítást és kezelést (2500 dollár). (Forrás: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/mongolia#trading-across-borders>)

2. Magyarországról Mongóliába irányuló kivitel (export) szabályozása

Mongóliában az import-áfa és a vámok alól mentesülnek a külföldi befektető cégek berendezési eszközei, az olajbányászati cégek, valamint a kormány által kibocsátott lista szerinti vezető szektorokba tartozó cégek. Kivételt képeznek ez alól az exportorientált termelő cégek.

Ha a cég exportjának több mint 50 százalékát az általa megtermelt termékek előállítására fordítja, mentesül a társasági adó alól az első 3 évben, a következő 3 évben pedig a társasági adó felét kell kifizetnie.

A Mongóliába bevitt áruk után is kezelési költség fizetendő, mely 2745 USD-t tesz ki. Az eljárás díja tartalmazza a dokumentum előkészítési költségét (145 dollár), a vámkezelést és szakmai irányítást (160 dollár), a terminál kezelését (190 dollár), valamint a belföldi szállítást és kezelést (2250 dollár). (Forrás:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/mongolia#trading-across-borders>)

3. Vállalatalapítás

- Bármely külföldi magán-, vagy jogi személy alapíthat vállalatot Mongóliában. Az előírt alaptőke minimum 100.000 USD.
- Külföldi állami tulajdonban lévő jogi személyeknek, szervezeteknek és nemzetközi szervezeteknek (beleértve a leányvállalatokat és harmadik feleket) Mongóliában parlamenti jóváhagyást kell szerezniük a vállalatalapításhoz.
- A külföldi befektetés-szabályozási és regisztrációs szervezetnek (Foreign Investment Regulatory and Registration Department, FIRRD) a Gazdaságfejlesztési Minisztérium (MED) szolgáltat első bírálatot a beérkezett kérelmekről, amely ezt jóváhagyja és ajánlást tesz a Minisztertanácsnak, végül pedig a Parlament dönt az alapítás engedélyezéséről.

(Forrás:

<http://photos.state.gov/libraries/mongolia/805999/PDFs/2014-mongolia-investment-climate-statement.pdf>)

- A törvény szerint a következő mértékű adók vannak érvényben: a társasági adó 10%, illetve 3.000.000.000 tugrikot meghaladó adóköteles nyereség felett 25%. A munkáltató által fizetendő társadalombiztosítási járulék (bruttó jövedelem után) 11%. Az ingatlanadó 1%, az ingatlan átruházási adó 2%, a kamatadó 10%, a járműadó változó, de minimum 100.000 tugrik. A hozzáadott érték adója (VAT) 10%. A fent említett adófajták összesen 24,6%-os adókulcsot eredményeznek ténylegesen.
- A 2005. évi adóreformot követően a kkv-k számára 15 százalékos adókulcsot vezettek be, az egyéni vállalkozók számára is ennyi az adó, míg a nagyobb vállalkozásoké 25 százalék.
- A személyi jövedelemadó 10 százalék.
- A nagyobb cégek beruházásainak segítésére új intézményt hoztak létre, amely tájékoztatást, tanácsadást, az állam részéről biztosítékokat nyújt.

(Forrás: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/mongolia/paying-taxes>)

További hasznos információk a vállalatalapításról magyar nyelven:

Magyar kormány:

<http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/cikkek/mongoliaban-terjeszkedhetnek-a-magyar-vallalkozasok-65136>

További hasznos információk a vállalatalapításról angol nyelven:

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/mongolia#trading-across-borders>

4. Ingatlanvásárlás

Külföldiek számára megengedett az ingatlanvásárlás, azonban semmilyen földterület tulajdonjoga nem lehet külföldi kezében. Az ingatlan tulajdonosa kap egy tulajdonosi igazolást, ami megegyezik a helyi lakosok számára szükséges igazolással. Ezt az igazolást

el is lehet adni, és a bankoknál fedezetként lehet használni, mivel ez a tulajdonosi igazolás a mongol törvények által védett.

Az ingatlanokra vonatkozó adók tekintetében a forgalmi adó vonatkozik a vásárolt ingatlanokra, ami 2%-os, ez az ingatlan értéke után fizetendő. Bérelt ingatlanoknál 10%-os adókulcsot alkalmaznak.

5. Egyéb

- Mongóliában a Szellemi Tulajdon Hivatala (Intellectual Property Office) felelős a szellemi tulajdon védelméért. A bejegyzett szellemi tulajdon, amennyiben materiális, a szerző halála után 50 évig érvényes. Immateriális tulajdon esetén azonban nincs időbeli korlátozás. Abban az esetben, ha a szerző álnéven vagy névtelenül jegyeztet be valamit, a kizárólagos jog a szerzőé és a szellemi tulajdon védelme az első bemutatást követő év január 1-től érvényes, 75 évig.
(Forrás: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=203959)
- A bányászati törvény szerint Mongóliában nem adnak sem bányászati, sem feltárási jogot olyan személynek, akinek nincs meg hozzá a megfelelő képzettsége. Ezzel megakadályozzák, hogy a tulajdonosok más befektetőket keressenek. (Forrás: <http://photos.state.gov/libraries/mongolia/805999/PDFs/2014-mongolia-investment-climate-statement.pdf>)

6. További hasznos jogi információk angol nyelven

Tudnivalók a vállalat alapításról:

Mongol Üzleti Tanács weboldala: <http://www.bcmongolia.org/images/files/en/Laws-of-Mongolia/fil%20updated%20august%202012.pdf>

Általában a jogról:

Mongol Üzleti Tanács weboldala: <http://www.bcmongolia.org/en/laws-of-mongolia>

Lexadin.nl, globális jogi kalauz: <http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/oeur/lxwemon.htm>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Eximbank országkockázati besorolás

Az Eximbank (Mehib Zrt.) 2014. október 1-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Mongólia az 5-ös országkockázati kategóriába esik. Tehát két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában biztosítható, ha:

- az ügylet hiteladósa vagy biztosíték nyújtója a központi kormányzat, vagy a jegybank, illetve az irányításuk alatt álló minden olyan szervezet, amely a szervezet székhelye szerinti állam joga alapján sem jogi, sem közigazgatási úton nem nyilvánítható fizetésektelennek.
- regionális és helyi önkormányzat, illetve az irányításuk alatt álló minden olyan szervezet, amely a szervezet székhelye szerinti állam joga alapján sem jogi, sem közigazgatási úton nem nyilvánítható fizetésektelennek

- pénzügyi intézmény a hiteladós vagy biztosíték nyújtója (biztosítéki formák például: a bankgarancia, a bank készfizető kezessége, visszavonhatatlan akkreditív, bank által felülgarantált váltó).
- Azonban a magánszemélyek (ha a hiteladós vagy biztosíték nyújtója olyan magán vagy jogi személy, amely nem minősül szuverénnek, szub-szuverénnek vagy pénzügyi intézménynek csak feltételesen biztosíthatók, a projektek (olyan üzletileg elkülöníthető beruházás, amelynél a tulajdonosok és a külső finanszírozók a befektetett tőkéjük megtérülését, illetve a hitel visszafizetését az adott beruházás pénzáramlásától várják) pedig egyáltalán nem biztosíthatók.

Forrás: <http://exim.hu/> (Az Eximbank negyedévente frissíti a besorolást)

2. Helyi fejlesztési bank

Trade and Development Bank Mongolia (TDBM)

Cím: Juulchinstreet - 7, Bagatoiruu – 12, Chingelteidistrict, Ulaanbaatar, Mongolia

Telefon: +976 19001977

Fax: +976 70161988

E-mail: info@tdbm.mn

Web: <http://www.tdbm.mn/>

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek

Mongol Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamara

Cím: MNCCI Building, Mahatma Gandhi street, 1st khoroo, Khan-Uuldistrict,

Ulaanbaatar 17011, UB Post - 101011001

Telefon: 976-11-327176

Fax: 976-11-324620

E-mail: chamber@mongolchamber.mn

Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/>

<http://www.mongoliainvestmentsummit.com/>

Invest Mongolia Agency

Web: <http://investmongolia.com/en/>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

A Mongol Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamarának 19 fiókja van vidéken, melyek szorosan együttműködnek összesen 40 nemzetközi kereskedelmi kamarával. Ezen kívül a kamara ad otthont a Mongol Nemzeti Választóbizottsági Központnak is. Legfőbb szervei 4 évente kongresszust tartanak, ahol döntenek a tagságokról, valamint szabályokról. (Forrás: <http://www.mongolchamber.mn/en/>)

2013. október 8-án a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a Mongol Nemzeti Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá és megalapították a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Magyar-Mongol Tagozatát, amely az üzleti kapcsolatok bővítését szabta legfontosabb feladatának. 2014 októberében pedig egy

egynapos magyar-mongol üzleti fórum került megrendezésre, ahol több mint 60 mongol üzletember és 130 magyar cég képviseltette magát. A Tagozat elnöke Holbok Sándor. A kamarák közötti együttműködési megállapodást a miniszterelnöki látogatás alkalmával 2016. januárjában megújították.

A mongol regionális Kereskedelmi- és Iparkamarák elérhetőségei:

1. Arkhangai
Cím: Arkhangai, Tsetserleg
Telefonszám: 01332- 21215
Fax: 01332- 21215
E-mail: Arhangai_cci@mongolchamber.mn
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/arkhangai-aimag>
2. Darkhan-Uul aimag
Telefonszám: 976-01372-23194, 23908
Fax: 976-01372-23194
E-mail: darhan_cci@mongolchamber.mn
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/darkhan-uul-aimag>
3. Gobi-Altai aimag
Telefonszám: 01482-23536
Fax: 01482-23536
E-mail: govialtai_cci@mongolchamber.mn
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/gobi-altai-aimag>
4. Khentii aimag
Cím: Khentii aimag, Kherlen sum, 3-r bag,
Temuujingiin gudamj "Titem" khudaldaani Tuviiin 1 davkhart
Telefonszám: 99053006, 98894603
E-mail: hentii_cci@mongolchamber.mn
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/khentii-aimag>
5. Khovd aimag
Cím: Khovd aimag, Jargalant sum, Tsambagarav bag
Khadgalamj bank, office number 302
Telefonszám: 99901180, 99156880
E-mail: L_Batchimrg08@yahoo.com, Nar_od6880@yahoo.com
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/khovd-aimag>
6. Orkhon-Bulgan aimag
Cím: Orkhon aimag, Bayan-Undor sum, Zest bag, Zakhirgaanii 3-r bair. Iroda szám: 201-202
Telefonszám: (976)-01352-28001
Fax: (976)-01352-22643
E-mail: orhon_cci@mongolchamber.mn
Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/orkhon-bulgan-aimag>

7. Sukhbaatar

Cím: Sukhbaatar aimag, Baruun-Urt khot

Baruun-Urt sumiin ZDTG, Sukhbaatar aimag dakhi Khudaldaa Aj Uildveriin Tankhim
116 toot

Telefonszám: 99510088, 98900088, 21088

E-mail: sukhbaatar_cci@mongolchamber.mn

Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/sukhbaatar-aimag>

8. Selenge aimag

Cím: Selenge aimag, Sukhbaatar sum 6-r bag, Partizani talbai- 2

Mongol Daatgal kompaniin bair 2-r davkhar

Telefonszám: 02-362-40063

Fax: 976-02-362-40063

E-mail: selenge_cci@mongolchamber.mn

Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/selenge-aimag>

9. Uvorkhangai aimag

Cím: Uvorkhangai aimag, Arvaikheer sum, 5-r bag

Business hugjliin Tuv, 205-207 toot

Telefonszám: 01322-23858

Fax: 01322-23858

E-mail: uvurhangai_cci@mongolchamber.mn

Web: <http://www.mongolchamber.mn/en/index.php/branches/internal/uvurkhangai-aimag>

5. Tenderlehetőségek

A Mongóliában jelenleg meghirdetett pályázatok főként ipari beruházásokra vonatkoznak. A következő oldalon megtalálhatóak a pályázatok (A részletek eléréséhez regisztráció szükséges):

Globaltender.com, globális tender lehetőségek:

[http://www.globaltenders.com/search.php?notice_type_new\[\]=1§or=0®ion_name\[\]=MN](http://www.globaltenders.com/search.php?notice_type_new[]=1§or=0®ion_name[]=MN)

Praktikus információk

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal

Magyarország Nagykövetsége Mongóliában

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Madari Ákos

Nagykövetség címe: J.Sambuu str. 36., BLUEMON Center 6. emelet, Ulánbátor
14200, Mongólia

Telefonszám: +976 7700-5600

Fax: +976 7700-5900

Email: mission.uln@mfa.gov.hu

Külgazdasági attasé: Gálosfai Mihály

E-mail: MGalosfai@mfa.gov.hu

A Mongol Köztársaság Nagykövetsége Magyarországon

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Dr. Gandi Tugsjargal

1022 Budapest, Bogár utca 14/C.

Telefon/fax: (+36-1) 212-5904

Fax (+36-1) 212-5731

E- mail: mongolemb@t-online.hu

2. Beutazási feltételek

Polgári útlevéllel rendelkező magyar állampolgárok Mongóliába csak a tartózkodási célnak megfelelő vízum birtokában léphetnek be. A vízumigényléshez a következők szükségesek: meghívás Mongóliából, útlevél (amely még legalább 6 hónapig érvényes a tervezett tartózkodás után), vízumkérő lap és igazolványkép, vízumdíj (sürgős egyszeri ki- és belépés esetén 53 dollár, tranzitvízum 15 dollár), a kiutazási jegy másolata. Diplomáciai vagy hivatalos útlevéllel nem szükséges vízum maximum 30 napig. Az engedélyezett beutazási céllal megegyező tartózkodás tényét a hatóságok ellenőrizhetik a tartózkodás idején. Kereskedelmi szálláshelyen az intézmény gondoskodik a külföldi bejelentéséről. Amennyiben magán szállást vesznek igénybe, a helyi rendőrségen be kell jelentkezni. Külföldiek csak érvényes útlevél birtokában utazhatnak belföldi vonat- és repülőjáratokon. Mongóliában külföldi csak megfelelő célú vízum és munkavállalási engedély birtokában vállalhat munkát. A munkavállalási engedélyt a munkáltatónak kell igényelnie, a munkavállalói vízumot mongol külképviseleten kell kérelmezni. Magyar állampolgároknak célszerű előzetesen és alaposan tájékozódni a tervezett munkavállalás pontos feltételeiről, a munkavégzés körülményeiről. Az utóbbi időben több munkavállaló szembesült azzal, hogy a helyi körülmények és munkafeltételek jelentősen eltértek a meghirdetettektől. A Külügyminisztérium javasolja, hogy a munkavállaló kiutazásáról tájékoztassa a minisztériumot.

3. Egészségügyi helyzet

Közegészségügyi téren Mongólia magán viseli a fejlődő országok jellegzetességeit. Gyengén működik az ingyenes orvosi és életmentési rendszer, a külföldieknek az orvosi ellátásért fizetni kell. Európai szintű orvosi ellátás csak nagyon korlátozottan vehető igénybe. A folyóvizek az ország egy részében szennyezettek lehetnek, és a csapvíz közvetlen fogyasztásra nem ajánlott, ajánlott annak felforralása. Palackozott víz általában beszerezhető és veszélyek nélkül fogyasztható.

A terület fejlettségi szintje meghatározza a higiéniai körülményeket is, amelyek a beszerezhető élelmiszerekkel együtt általában szokatlanok lehetnek az európai utazók számára. (Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?mongolia>)

Javasolt oltások: kullancs encephalitis elleni védőoltás KE, hastífusz elleni védőoltás, Hepatitis A fertőzés elleni védőoltás, Hepatitis B elleni védőoltás, torokgyík-szamárköhögés-tetanusz (Di-Per-Te) elleni védőoltás, veszettség elleni védőoltás. (Forrás: <http://www.utazaselott.hu/utazas-mongolia.html>)

4. Közbiztonság

A közbiztonság általános helyzete tükrözi azt a tényt, hogy Mongólia nagyon ritkán lakott, fejlődő ország, egymástól nagy távolságban lévő állami intézményekkel. Az ország jelentős területei külföldiek által nem látogatottak, a városokon kívül célszerű helyi kíséreléssel tartózkodni. Külföldiek sérelmére nagy számban elkövetett bűncselekményekről nincs tudomásunk. A helyi szokások és a jogrendszer viszonylagos fejletlensége és folyamatos átalakulása miatt a viták rendezése különösen nehéz lehet külföldiek számára. (Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?mongolia>)

5. Infrastruktúra, közlekedés

- Mongólia nagy területű ország, gyenge infrastrukturális fejlettséggel. Az ország jelentős részén a mobiltelefonok sem működnek. Az utak, a szálláshelyek fejlettsége és a kommunikációs lehetőségek ennek megfelelően meghatározzák az utazási és tartózkodási lehetőségeket. A nagyvárosokon kívül általában nagyon nehéz idegen nyelvű tájékoztatást kapni, szóban és írásban egyaránt. A belföldi turizmus folyamatosan fejlődik, azonban az ország egyes körzeteibe nehéz eljutni. (Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/azsia?mongolia>)
- A városi tömegközlekedés főleg autóbusszokkal bonyolódik, 1987 óta több új trolibuszvonala is létesült.
- A külföldi kapcsolatot az Oroszország és Kína között közlekedő, Ulánbátort is érintő vasútvonal, illetve az ország egyetlen nemzetközi repülőtere biztosítja. A megyeszékhelyekre rendszeres légi járatok közlekednek. Repülőtere a Dzsingisz Kán nemzetközi repülőtér. (Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/UI%C3%A1nb%C3%A1tor>)
- Bár az elmúlt 10 évben az infrastruktúrára fordított kiadások jelentősen nőttek, az utak kátyúsak, a levegő pedig szennyezett.
- Autóbérlésre a repülőtereken van lehetőség. A következő honlapon összehasonlíthatók a különböző autókölcsönző cégek: <http://mongolia.rentalcargroup.com/hu/>

6. Repülőterek

Nemzetközi repülőtér: Dzsingisz Kán nemzetközi repülőtér (<http://en.airport.mn/>)
Repülőjáratok Budapestről: Moszkván keresztül napi 3 járat közlekedik.

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Az országban 14 kereskedelmi bank, 195 kisebb, nem pénzügyi intézmény (NBFI), 162 megtakarítási és szövetkezeti hitelintézmény, valamint 17 biztosítótársaság működik. A három legnagyobb kereskedelmi bank a Khan, TDB és a Golomt.
- A Kereskedelmi és Fejlesztési Bank bankautomatái Ulánbátortban, Erdenetben és Darkhanban is megtalálhatók, ezek Visa és MasterCard bankkártyát fogadnak el és szinte minden időben működnek, azonban egy nap maximum 400.000 tugrik vehető fel. A Golomt Banknak nincsenek ATM-jei, mert a legtöbb fiókja 24 órában nyitva tart. Az átlagos bankkártyákat, melyeket külföldi bankok bocsátanak ki, általában sehol nem fogadják el.

- A bankkártyák nem használhatóak mindenhol, de egyre szélesebb körben elfogadják őket, főként nagyobb hotelekben és üzletekben. 3%-os használatai díjat számolnak fel a bankkártyás fizetésért. A bankok készpénzfelvételnél Visa esetén nem számítanak fel díjat, MasterCard esetén azonban ez több, mint 4%. (Forrás: <http://www.lonelyplanet.com/mongolia/practical-information/money-costs>)
- A bankok 19:00-ig tartanak nyitva, Ulánbátorban pedig több helyen 24 órás banki szolgáltatás is található.
- A fontosabb bankfiókok elérhetőségei:
 Khan Bank
 Cím: Seoul Street-25, PO.BOX-192, Ulaanbaatar-44 Mongolia
 Tel: 976-11-332-333
 Fax: 976-7011-7023
 Web: <https://www.khanbank.com>
 TDB-Trade and Development Bank
 Cím: Juulchinstreet - 7, Bagatoiruu – 12, Chingelteidistrict, Ulaanbaatar, Mongolia
 Tel.: +976 70161977
 Fax: +976 70161988
 Web: www.tdbm.mn
 Email: info@tdbm.mn
 Golomt Bank
 Cím: Head Office of Golomt bank, Sukhbaatar Square, P.O.Box 22, Ulaanbaatar 15160
 Tel:+976 70117676
 Fax:+976 11 312 307, 311 958
 Web: <http://www.golomtbank.com/>

További információk angol nyelven:

<http://www.frontier.mn/index.php/research/full-reports/category/5-expert-series-2012?download=58:banking-industry-in-mongolia>

8. Egyéb

- Mongólia telefonos országhívószáma: 976. Ulánbátor körzetszáma: 1.
 - A kormányzati hivatalok általában 09:00-17:00-ig tartanak nyitva, hétfőtől péntekig.
 - A legtöbb magán-és az állami tulajdonban lévő vállalkozás 10:00 és 05:00-08:00 között tart nyitva a legtöbb helyen vasárnap is.
 - Vidéken a bankok, múzeumok és egyéb létesítmények zárva tartanak valamikor dél és 14:00 között (ebédidő miatt).
 - A múzeumok télen csökkentett munkaidővel dolgoznak, és általában egy-két napot zárva tartanak egy héten.
- (Forrás: <http://www.lonelyplanet.com/mongolia/work-study-volunteering/work>)

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

Az 2010-es népszámláláskor a 15 éves és idősebb mongolok 53%-a buddhistának, míg 39%-uk nem vallásosnak vallotta magát. Az országban a tibeti buddhizmus felváltotta a sámánizmust.

A lámaizmus (a láma, „a tibeti szerzetesek előjárója” szóból): a buddhizmus tibeti és mongóliai formája. Keverékvallás, a mágikus buddhizmus és a tibeti démontisztelet, illetve a mongol természetisten-tisztelet keveréke. (Forrás:

<http://5mp.eu/web.php?a=nomad&o=sxDT2DhBgR>)

2. Fontosabb ünnepek

A munkaszüneti napok Mongóliában:

Újév, január 1.

Holdújév vagy *Tsagaan Car*, azaz „fehér hónap” (háromnapos ünnep, változó időpontokban január végén, vagy február elején)

A mongol forradalom ünnepe (*Naadam*) július 11-13-ig

A Mongol Köztársaság napja, november 26.

(Forrás: <http://www.everyculture.com/Ma-Ni/Mongolia.html>)

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- Tárgyakat, ajándékot, illetve csészét jobb kézzel illik átvenni, illetve nekünk is úgy kell részükre bármit is átadnunk.
- Az időseket nagy tiszteletben tartják, így őket kell először üdvözölni. Nem illik idősebb ember előtt sétálni, vagy hátat fordítani neki
- A házigazdák gyakran késnek, ez nem a tiszteletlenség jele
- A mongolok nem úgy tekintenek meg egy formális szerződést, mint más üzleti kultúrákban. Hajlamosak úgy gondolni, hogy ezeket a megállapodásokat meg lehet változtatni, amennyiben megváltoznának a körülmények.
- A mongol üzleti kultúrában jellemző a férfi többség, bár a nők száma folyamatosan növekszik, különösen a külföldi cégeknél.
- A megállapodások megkötésekor kisebb ajándékokat szokás adni, a megállapodás után pedig általában vodkával koccintanak.
- A konferenciateremben illik a vendéglátó felé fordulni.
- A vallási jelképeknek nem illik háttal állni.
- Amikor vodkát ajánlanak fel, a jobb kéz gyűrűs ujját kicsit bele kell mártani, majd egy cseppnyit az ég felé, egyet pedig a földre kell cseppenteni.
- Aki véletlenül rálép a másik lábára, rögtön kezét fog a másikkal.
- Nem szabad tartóoszlopnak támaszkodni.
- Ha belépünk egy mongol házba vagy jurtába, ügyeljünk arra, hogy lábunkkal ne érintsük a küszöböt, mert hitük szerint az a ház szellemének a lakhelye. A felkínált ülőhelyet fogadjuk el. Bárhová is megyünk Mongóliában, vigyünk apró ajándékokat vendéglátóinknak.

- A felkínált ételekből mindenképpen fogyasszunk. Elterjedt mondás Mongóliában, hogy a vendégnek annyit kell ennie, hogy ha hazaér, már ne kelljen újból étkeznie.

(Forrás:

<http://www.moveoneinc.com/blog/relocations/enbusiness-etiquette-tips-mongolia/> és

4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven

<http://5mp.eu/web.php?a=nomad&o=sxDT2DhBgR>

5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Culture_of_Mongolia

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

Wikipedia oldal magyar nyelven: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mong%C3%B3lia>

Wikipedia oldal angol nyelven: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mongolia>

Az ország hivatalos honlapja angol nyelven: <http://www.pmis.gov.mn/>

CIA Factbook angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://www.worldbank.org/en/country/mongolia>

Mongólia központi statisztikai hivatala angol nyelven: <http://en.nso.mn/>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven – tudnivalók a vállalat alapításról: <http://www.doingbusiness.org/law-library>

Kormányzati portál: <http://www.pmis.gov.mn/>

2. Ulánbátor

Ulánbátor Tourism Authority:

<http://www.tripadvisor.com/Travel-g293956-s207/Ulaanbaatar:Mongolia:Tourist.Board.Info.html>

Ulánbátor Police: <http://www.police.gov.mn/>

Ulánbátor International Airport: <http://en.airport.mn/>

3. Erdenet

Turizmus:

http://www.tripadvisor.com/Tourism-g680701-Erdenet_Orkhon_Province-Vacations.html

4. Repterek, légitársaságok

<http://www.prokerala.com/travel/airports/mongolia/>

Mongolian Airlines: www.miat.com

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Sárosdi Hajnalka
Frissítette: Nagy Szidónia

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat első verziója lezárva: 2013. november

Az országprofil Végvári Kristóf, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság, 2016 júniusában frissítette.

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2013 és ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

E-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>